

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20996/2024
09.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиља АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., коју заступа пуномоћник Милош Ристић, адвокат из ..., против тужене ДД из ..., коју заступа пуномоћник Биљана Етински адвокат из ..., ради раскида уговора о доживотном издржавању, одлучујући о ревизији тужиље ГГ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3681/23 од 11.01.2024. године, у седници одржаној 09.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 3681/23 од 11.01.2024. године у ставу првом изреке тако што се **ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П 7158/2023 од 25.10.2023. године у ставу првом, другом и трећем изреке.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 3681/23 од 11.01.2024. године у делу одлуке о трошковима поступка (став 2. и 3. изреке) и пресуда Основног суда у Новом Саду П 7158/2023 од 25.10.2023. године у ставу петом изреке тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да тужиљама накнади трошкове парничног поступка у износу од 965.575,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана по пријему пресуде и **ОДБИЈА** захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљама накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 262.500,00 динара, у року од 15 дана по пријему пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 7158/2023 од 25.10.2023. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиља је делимично усвојен. Ставом другим изреке раскинут је уговор о доживотном издржавању закључен дана 06.09.2017. године између покојног ТЂ из ... и тужене ДД, оверен код јавног бележника Мирослава Обрадовића у Новом Саду бр. ОПУ. 2108-2017 и тужена је дужна трпети да се код РГЗ СКН Нови Сад на двособном стану број ..., површине 48м2 који се налази у приземљу зграде за колективно становање број ..., број улаза ... у улици ... у ..., уписан у лист непокретности број ... КО ..., саграђен на парцели број ..., спроведе брисање уписаног

права тужене и успостави претходно стање. Ставом трећим изреке утврђено је да непокретност, ближе описана у изреци пресуде, чини део заоставштине покојног ЂЂ из ... Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев тужила којим је тражено да се утврди да је раскинут уговор о доживотном издржавању закључен дана 06.09.2017. године између покојног ЂЂ из ... и тужене ДД, оверен код јавног бележника Мирослава Обрадовића у Новом Саду број ОПУ. бр. 2108-2017. Ставом петим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3681/23 од 11.01.2024. године жалба тужилаца је одбијена, жалба тужене усвојена и првостепена пресуда у побијаном усвајајућем делу преиначена тако што је одбијен тужбени захтев у делу којим је тражен раскид уговора о доживотном издржавању закључен дана 06.09.2017. године између покојног ЂЂ из ... и тужене ДД, овереног код јавног бележника Мирослава Обрадовића у Новом Саду посл.бр. ОПУ 2108-2017, те да је тужена дужна да се код РГЗ СКН Нови Сад на двособном стану број 3, површине 48м² ближе описаног у изреци пресуде спроведе брисање уписаног права својине тужене и успостави претходно стање, као и у делу којим је тражено да се утврди да непокретност, стан ближе описан у изреци пресуде, чини део заоставштине покојног ЂЂ из ...; обавезани су тужиоци да туженој на име трошкова парничног поступка исплате износ од 420.750,00 динара, као и на име накнаде трошкова жалбеног поступка износ од 175.100,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила ГГ је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права и због непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23) и утврдио да је изјављена ревизија основана, као и да има дејство и у односу на остале тужиле, у смислу члана 210. истог Закона.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у ревизији се не указује посебно на остале битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиле су правни следбеници сада пок. ЂЂ, и то тужила ГГ, као ћерка, а тужиле АА, ББ и ВВ, као супруга и ћерке пок. ЕЕ, сина пок. ЂЂ.

Пок. ЂЂ је рођен ...1932. године, а преминуо је 29.11.2017. године. У тренутку смрти поседовао је део куће у улици ... у ... и стан у улици ... у ..., као и депонована новчана средства код више банака. Остваривао је пензију у износу од 32.000,00 динара. У току 2004. године оперисао је тумор на гркљану, те је комуникација са њим била отежана због говорне протезе коју је имао, због чега је његов говор често био неразговетан и неартикулисан, а код њега је изазивало нервозу и негодовање ако је тражено да понови речено неколико пута. Он је био прек и нагао човек, желео је да

буде самосталан и није прихватао да се врши било каква интервенција и сређивања у стану без његовог знања и одобрења. Био је штедљив и није придавао значаја хигијени и телесној уредности.

Становао је у двособном стану број .. површине 48м² који се налази у приземљу зграде за колективно становање бр. ..., улаз ..., у улици ... у ... Стан је био неуредан, из њега се осећао непријатан мирис, у стану је била најезда буба и налазиле су се гомиле бесплатних новина које је пок. ЂЂ доносио, па је управник зграде, коме су се станари жалили, о томе обавестио Центар за социјални рад који је ангажовао медицинске сестре из Геронтолошког центра које су пок. ЂЂ понедељком, средом и петком доносиле потрештине из продавнице и спремале његов стан ако би им он то дозволио.

У току 2011. године тужена је упознала пок. ЂЂ на аутобуској станици код кванташке пијаце, када му је помогла приликом уласка у аутобус. Након тога они су се сретали најмање два пута недељно и то је трајало годинама, све до дана када су се, приликом изласка из аутобуса, пок. ЂЂ поломила колица а тужена му је помогла, па је он позвао у стан да однесе ствари, што је тужена прихватила. На позив сада пок. ЂЂ, тужена је прихватила да га посећује. Припадници МУП ПО Нови Сад ПИ Детелинара су интервенисали 25.09.2016. године у улици ..., по пријави да је пронађена мушка особа која се изгубила, те су утврдили да је реч о сада пок. ЂЂ и отпустили су га у његов стан. Након овог догађаја телефонски контакти између тужене и пок. ЂЂ су били свакодневни у јутарњим часовима, а тужена би долазила код њега када би он рекао да му нешто треба и да га она посети. Након извесног времена њих двоје су отишли код ЖЖ, која је запослена у Бироу за пружање правне помоћи у Новом Саду и која је познавала пок. ЂЂ од раније и тада је пок. ЂЂ рекао да жели да с туженом закључи уговор о доживотном издржавању. Овај уговор је закључен 06.09.2017. године између сада пок. ЂЂ као примаоца издржавања и тужене као даваоца издржавања. У уговору су наведене обавезе тужене, као даваоца издржавања, и то начин и услови који ће примаоцу издржавања омогућити пристојан живот, нега, пажња и лечење на одговарајући начин, а у случају смрти сахрана по месним обичајима. Као накнаду за то издржавање прималац издржавања оставља даваоцу издржавања наведени стан, у коме живи, констатовано је да не постоји заједничко домаћинство између уговорних страна, предаја непокретности је одложена до смрти примаоца издржавања и прималац издржавања је дао неопозиву дозволу да се давалац издржавања може у катастарским књигама, на основу овог уговора укњижити после смрти примаоца издржавања. Уговор је оверен од стране јавног бележника Мирослава Обрадовића из Новог Сада пословни број ОПУ 2108-2017.

Након закључења уговора тужена је редовно долазила код пок. ЂЂ, разговарала са њим, најчешће у раним јутарењим сатима, али је он сам кувао оброке када је период ниже тарифе обрачуна електричне енергије, тужена је пратила пок. ЂЂ у одласцима на пијацу где је он сам набављао храну и куповао гардеробу, а у одржавању хигијене стана помогла му је тако што је једном опрала купатило, избацила два стара тепиха и обрисала прозор.

Након закључења уговора у стану пок. ЂЂ поново су интервенисали запослени АД „Циклонизација“, због буба које су се налазиле у стану.

Сада пок. ЂЂ је имао сина ЕЕ и ћерку, овде тужиљу ГГ, који су га обилазили, али је тек у октобру месецу 2017. године ћерка тужиље ГГ затекла у стану тужену и сазнала за уговор о доживотном издржавању. Након тога је она са пок. ЂЂ дошла код ЖЖ и тражила информацију о закључењу уговора о доживотном издржавању, добила је информацију да је уговор закључен и ЖЖ је рекла да уговор може да се раскине уколико на то пристану обе уговорне стране, с тим што је тада пок. ЂЂ ћутао. Од сазнања за наведени уговор тужиља ГГ и њена ћерка су почеле интензивно да обилазе пок. ЂЂ, доносиле му храну, пресвлагале гардеробу, а ћерка тужиље ГГ је позвала тужену у стан свог деде ради разговора о наведеном уговору. Тада је тужена рекла да ни она, а ни ћерка тужиље ГГ не заслужују наведени стан, да она ништа специјално за ЂЂ није учинила, осим што је повремено долазила да попије кафу и да ће поништити уговор и вратити стан. Тада је пок. ЂЂ рекао туженој да раскида уговор са њом, на шта је она пристала, а на опаску тужене да можда не пристане на уговор, пок. ЂЂ је рекао да ће је тужити. Неколико дана после тога он је отишао сам код ЖЖ и рекао да нема намеру да „квари“ овај уговор.

Пред крај живота пок. ЂЂ је погоршано здравствено стање на начин ближе наведен у образложењу побијане пресуде, због чега су га ћерка и унука водиле код лекара и одлазиле по лекове, а на позив тужене 28.11.2017. године је поновно интервенисала АД „Циклонизација“. Пок. ЂЂ је преминуо ...2017. године у тренутку када је ћерка тужиље ГГ била у стану, пре тога је позвала хитну помоћ, касније у поподневним часовима поновно је позвана хитна помоћ када је дошла и тужиља ГГ, али је након одласка хитне помоћи пок. ЂЂ преминуо. Пред његову смрт, неговале су га искључиво ГГ и њена ћерка ЗЗ.

Тужена је присуствовала сахрани пок. ЂЂ, трошкове сахране је делимично сносио ПИО Фонд, а делимично тужиља ГГ, да би након сахране тужена поштом послала тужиљи ГГ износ од 70.000,00 динара на име трошкова сахране, али јој је овај износ враћен.

На основу уговора о доживотном издржавању тужиља је уписана као власник стана који је био предмет уговора.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање првостепени суд је раскинуо уговор о доживотном издржавању и утврдио да наведени стан представља заоставштину сада пок. ЂЂ, с обзиром да тужена није у периоду од закључења уговора до смрти пок. ЂЂ пружала пок. ЂЂ услове за хигијенски стандард становања, личне хигијене, справљања хране, одласка код лекара, нити је имала трошкова у погледу прибављања хране, одеће и обуће, на начин који је предвиђен у уговору о доживотном издржавању. Квалитет живота пок. ЂЂ је остао непромењен и након закључења уговора о доживотном издржавању, а тужена га, и поред погоршања здравственог стања, није водила код лекара, већ су то чиниле његова ћерка и унука, у тренутку његове смрти тужена није била присутна, а није учествовала ни у трошковима сахране.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и није прихватио правну аргументацију првостепеног суда, сматрајући да тужиље нису доказале испуњеност услова за раскид предметног уговора прописаних одредбом члана 124. ЗОО у погледу испуњавања уговорне обавезе од стране тужене као даваоца издржавања, а уз нарочит осврт на особеност, животне навике и са тим у вези потребе примаоца издржавања,

међусобне односе примаоца и даваоца издржавања. Другостепени суд сматра да је сада пок. ЂЂ услед небриге чланова породице, изабрао тужену да са њом закључи уговор о доживотном издржавању како би себи обезбедио одређену пажњу, сигурност и извесност у будућности, без обзира на чињеницу да је био материјално збринут, да није био немоћно лице и да своје навике и начин живота одржавао све до пред смрт. Прималац издржавања је, према становишту другостепеног суда, био задовољан начином на који је тужена извршавала своје обавезе, а радњама законских наследника пок. ЂЂ тужена је била спречена да уговором преузете обавезе извршава.

Врховни суд сматра да овакво правно становиште другостепеног суда није прихватљиво.

Изведени докази, које је првостепени суд правилно ценио, не указују на оправданост опстанка спорног уговора о доживотном издржавању, како се то основано у ревизији указује. Погрешно је другостепени суд закључио да је тужена у свему извршавала своје обавезе из уговора о доживотном издржавању. Тачно је да је тужена, као давалац издржавања, примаоцу издржавања указивала одређену пажњу, уважавање и разумевање. Али потребе примаоца издржавања су биле и обезбеђење одговарајућих услова за становање, храну, одећу и обућу, као и негу одговарајућу његовом здравственом стању и старосном добу. Првостепени суд је правилно утврдио да тужена није, према обавезама из уговора, омогућила примаоцу издржавања пристојан живот (како је то у уговору наведено), јер је стан сада пок. ЂЂ и даље био неуредан, он је сам набављао намирнице и спремао сам себи храну, а тужена га није водила код лекара када му се погоршало здравствено стање, већ је то чинила тужена ГГ и њена ћерка, које су и биле у стану у тренутку смрти примаоца издржавања. Према томе, тужена није омогућила сада пок. ЂЂ пристојан живот, у смислу члана 1. уговора о доживотном издржавању, а у томе није била спречена од стране тужилаца, како то погрешно закључује другостепени суд. Чињеница да је тужила ГГ вратила туженој износ за сахрану сада пок. ЂЂ не указује на другачији закључак о испуњавању обавеза тужене и за опстанак спорног уговора, јер остале обавезе из уговора није извршавала на начин како је у уговору одређено.

Због свега наведеног, ревизија тужила је усвојена, а побијана пресуда преиначена и потврђена првостепена пресуда у делу одлуке о раскиду уговора.

Тужиле су успеле у поступку, трошкове поступка су тражиле и определиле, због чега је тужена дужна да те трошкове накнади у смислу члана 153. и 154. ЗПП. Трошкови се односе на: састав тужбе у износу од 24.750,00 динара плус 50% за другог тужиоца, укупно 37.125,00 динара, састав два поднеска по 24.750,00 динара плус 50% за другог тужиоца, укупно 74.250,00 динара, састав два поднеска по 24.750,00 динара плус 150% за заступање још три тужиоца укупно 123.750,00 динара, састав жалбе на решење о привременој мери 49.500,00 динара плус 50% за другог тужиоца укупно 123.750,00 динара, састав две жалбе на пресуде по 123.750,00 динара, укупно 247.500,00 динара и трошкови вештачења укупно 62.000,00 динара, као и таксе на тужбу 62.800,00 динара, таксе на решење о привременој мери 31.400,00 динара и таксе на жалбу против решења о привременој мери и другостепену одлуку, таксу на првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду по 62.800,00 динара, све укупно 965.575,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Тужиље су успеле у ревизијском поступку, трошкове ревизијског поступка су тражиле и определиле у ревизији, па је тужена дужна да тужиљама исплати на име састава ревизије 67.500,00 динара, таксе на ревизију и пресуду по 97.500,00 динара, укупно 262.500,00 динара.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 416. став 2. и члана 165. ЗПП.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић